

DE VARKENS PRAKTIJK

Een stap vooruit

VOORJAAR!

Bij het woord voorjaar zullen allerlei verschillende gedachten de revue passeren. **Frisse blaadjes** aan de bomen, lammetjes, krokussen, langere dagen énmest-rijden!

Want tja, dat wordt in deze tijd van het jaar altijd weer volop gedaan. Een groot gevaar daarbij is het ontstaan van **mestgassen**. De risico's hiervan bespreken we in deze nieuwsbrief.

Met de lente in ons hoofd hebben we ook eens met een kritische blik gekeken naar onze **website**. Net als het voorjaar is hij nu ook fris en nieuw!

Verder weidt varkensarts Rick uit over het sequencen van **PRRS-stammen**, is je bedrijf **wel écht PRRS-vrij**? Deze keer stelt varkensarts Patricia zich voor en bespreken we de **nieuwe stappen** van varkensarts Tineke.

PRRS stammen sequencen in de praktijk

Rick Janssen – De Varkenspraktijk, locatie Someren

Bij veel varkenshouders heerst het idee dat ze PRRS-vrij zijn, omdat er geen klachten zijn die wijzen op een PRRS infectie. Om inzichtelijk te maken hoe het PRRS virus zich gedraagt op een bedrijf, of een aangetroffen PRRS virus een veldstam is (of het vaccinvirus) en waar het virus mogelijk vandaan komt is het sequencen van het PRRS virus een handig hulpmiddel.

Bij het sequencen van een PRRS virus wordt een deel van het **RNA** van het PRRS virus (vaak ORF 5 of ORF 7) **in beeld gebracht**. Het RNA bestaat uit een reeks van eiwitten: A,T,G en C. Elk PRRS virus heeft een unieke volgorde van eiwitten. Meerdere PRRS stammen kunnen we vergelijken door deze unieke volgorde van meer dan 600 eiwitten per virus met elkaar te vergelijken.

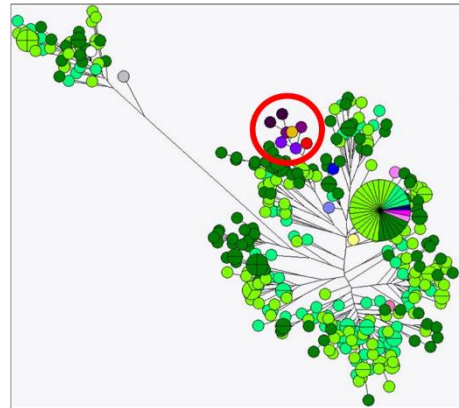
Als virussen **meer dan 2% verschillen** van elkaar, nemen we aan dat deze virussen een verschillende oorsprong hebben.

Op bedrijven waar we dit al een aantal jaren doen, zien we frequent dat een veldvirus PRRS binnen het bedrijf of zelfs binnen een keten van bedrijven **lange tijd aanwezig blijft**.

Door de tijd verandert het PRRS virus zeer beperkt met kleine stapjes (puntmutaties).

Met sequence als hulpmiddel, zijn we in staat om in beeld te brengen of een virus op een bedrijf nagenoeg identiek is als een

PRRS stam van een tijd terug (jaren), of dat er sprake is van een **nieuwe introductie** van een PRRS veldvirus.

Figuur boven: PRRS stammen van diverse bedrijven. Elk rond bolletje is één PRRS stam. Binnen de rode cirkel stammen van één bedrijf door de tijd heen.

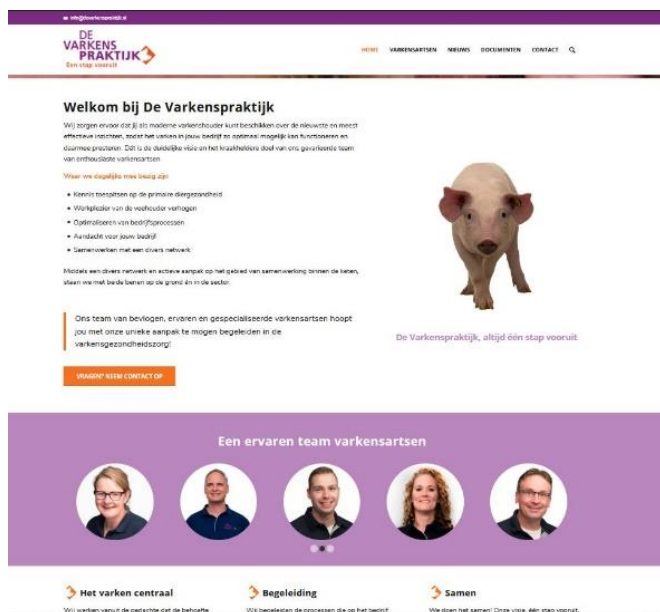
Bij een nieuwe introductie van een veldvirus, is dus de **externe biosecurity** mogelijk niet goed op orde geweest. Bij een veldvirus welke al lange tijd op een bedrijf speelt, is de **interne biosecurity** zeker een punt van aandacht.

Ook binnen een keten van bedrijven (subfokker, vermeerderaar en vleesvarkensbedrijf) is het soms heel nuttig om de aanwezige PRRS stammen in beeld te brengen en met elkaar te vergelijken.

Soms sta je ervan te kijken dat er op **twee vleesvarkensbedrijven** dezelfde PRRS virusstam rondgaat, terwijl het vermeerderingsbedrijf negatief lijkt te zijn.

De sequence is een **soort unieke streepjescode**, hierdoor kan de ontwikkeling van PRRS stammen (binnen een bedrijf) gevolgd worden. Lees hierover meer op [onze website](#).

FRISSE WEBSITE, EEN STAP VOORUIT!

Onze in 2012 opgezette website was toe aan een opfrisbeurt. Daarom presenteren wij u met veel trots onze **nieuwe website!** Neem snel een kijkje voor een goed overzicht van onze **varkensartsen** of alle **interessante nieuwsartikelen** die de afgelopen jaren verschenen zijn.

NIEUWE STAP VARKENSARTS TINEKE

Na vele jaren in de praktijk werkzaam geweest te zijn, ga ik binnenkort van baan veranderen.

Ik werk **sinds 2012** bij De Varkenspraktijk, waar ik me vooral bezighield met de **begeleiding van varkensbedrijven**. Daarnaast bezocht ik mensen met hobbyvarkens en kwam er zo nu en dan wel eens een hond, kat of ander dier voorbij om te behandelen. Ik heb dit allemaal steeds **met veel plezier** gedaan en heb de afgelopen jaren veel praktijkervaring op gedaan. Vooral op de bedrijven die gericht zijn op de toekomst en constant in ontwikkeling zijn, word je als dierenarts ook steeds uitgedaagd en dat maakt ons vak extra boeiend.

Dat er genoeg over mijn vak te vertellen is blijkt wel uit de **columns** die ik schrijf voor De Boerderij; elke 6 weken vond ik wel weer een interessant en actueel onderwerp om te kunnen delen met mijn lezers. Dit varieerde van de vreugde die er heerste op de zorgboerderij omdat de enige aanwezige zeug gebigd had tot aan bijvoorbeeld knelpunten in antibioticaregelgeving en hoe wij als dierenartsen hiermee worstelen.

Ik ga een **overstap** maken naar Zoetis; wereldwijd het grootste bedrijf op het gebied van diergeneesmiddelen. Het portfolio voor varkens is in tegenstelling tot de andere grote farmaceuten minder uitgebreid, maar juist het werken in een klein team met daarachter een groot, internationaal bedrijf met enorm veel research spreekt me aan. Bij Zoetis ga ik de **technische ondersteuning** verzorgen voor praktiserende varkensartsen in heel Nederland. Er bestaat dus nog wel een kans dat u mij op uw bedrijf zult zien, maar dan bijvoorbeeld in het kader van onderzoek of bij een gezamenlijk bezoek met de begeleidend dierenarts.

Ik wil u **bedanken voor de fijne samenwerking** en hoop u in de toekomst zeker nog eens te ontmoeten!

EVEN VOORSTELLEN

Ik ben Patricia van Ginderen en samen met mijn aanstaande man, kersverse dochter en beestenvriende woon ik op ons biologisch akkerbouwbedrijf in het mooie Zeeuwse Lewedorp.

Tijdens de opleiding Dier- en Veehouderij aan de HAS Den Bosch bemerkte ik dat vooral het **“samen tot resultaten komen”** mijn interesse trok, waarop de studie diergeneeskunde volgde.

Sinds 2018 mag ik het team in Oss versterken. Naast dat ik me veelal als **vliegende keep** inzet, stort ik me ook graag op het **uitvoeren van audits**, waardoor ik veel bedrijven en werkwijzen mag ervaren en analyseren. Dit houdt mijn werk veelzijdig en afwisselend.

APOTHEEKNIEUWS

Steeds vaker worden vaccins op de markt gebracht, welke gecombineerd kunnen worden met al bestaande vaccins. Deze **combivaccins** zorgen voornamelijk voor arbeidsgemak; binnen één handeling is het dier tegen twee of meerdere ziekten beschermd.

Het kunnen en mogen mengen van vaccins hangt af van de registratie. Achter deze registraties zit namelijk **uitgebreid onderzoek**. Er is daarmee onder andere nagegaan of **werkzaamheid** na mengen gelijk danwel beter is, of **dosering** en **moment van toediening** gelijk kunnen blijven en of eventuele **bijwerkingen** veranderen door menging van kiemen en hulpstoffen.

De gevolgen van het mengen van vaccins die daarvoor niet geregistreerd zijn, kan vervelende gevolgen hebben.

Bij twijfel over combivaccins adviseren wij u contact met uw varkensarts op te nemen.

HET GEVAAR VAN GASSEN UIT MESTPUT

De komende maanden wordt er weer volop mest uitgereden. Beweging in de put is één van de grootste risico's op de vorming van **mestgassen**. Hiernaast is voer dat onbedoeld in de put is gekomen een potentieel gevaar. Het gebeurt helaas nog steeds dat mensen zich het **gevaar hiervan niet goed realiseren**. Naast het gevaar voor varkens, kunnen deze gassen ook dodelijk zijn voor mensen.

In mest zit naast een grote hoeveelheid onverteerde voedingsstoffen, ook een groot aantal **bacteriën**. Deze bacteriën stimuleren in het maagdarmkanaal van het varken de vertering. Juist deze bacteriën zijn in de mestput verantwoordelijk voor de omzetting van de voedingsstoffen in – voor de mens of het varken – gevaarlijke gassen. In een stabiele mestput zullen deze gassen in lage concentraties opgelost blijven in de mest. Maar door mengen, te weinig ventilatie of het toevoegen van veel zuur (voer), kunnen de gassen ineens massaal uit de mest vrijkomen en zorgen voor **uitval van varkens** en/of **problemen bij mensen**. Veel gassen zijn zwaarder dan lucht en blijven relatief laag hangen, waardoor varkens die met hun neus boven de roosters liggen eerder in gevaar zijn dan mensen, maar eventuele beweging van gassen is niet te zien!

Soorten gassen

Enkele voorbeelden van mestgassen zijn:

Waterstofsulfide (H₂S)
Waterstofcyanide (HCN)
Ammoniak (NH₃)
Koolstofmonoxide (CO)
Kooldioxide (CO₂)
Methaan (CH₄)

Adviezen om gasvorming te voorkomen

- Mix niet vaker dan nodig; **voorkom onnodige bewegingen** in de mest.
- Zorg voor een **protocol** met betrekking tot het uitrijden voor mest (of mengen) dat voor iedereen duidelijk en zichtbaar is.
- Voorkom **vermorsing** van voer en lekken van voerbakken.
- Mestafzuigpunten die onder het mestniveau uitkomen genieten de voorkeur.
- Zet deuren zo veel mogelijk open.
- Houd kinderen zeker uit de buurt (gassen bevinden zich meestal laag in de afdeling).

Herkenning van een gevaarlijke situatie en verdere beschrijving van de verschillende gassen leest u in de uitgebreide versie op www.devarkenspraktijk.nl